

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra . . . 50 K Félévre . . . 220 K
 Negyedévre . . . 110 K Egész évre . . . 440 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

Hadd menjenek Szovjetországba a népbiztosok Büntetésük nem évül el Ha visszatérnének, megindul ellenük a bűnvádi eljárás

-- A nemzetgyűlés mai ülése --

Budapest, augusztus 5. A nemzetgyűlés mai ülését 11 óra után nyitotta meg Kenéz Béla elnök. Bemutatja Budapest székesfőváros és Szeged város feliratát a vagyonválság ügyében. Harmadszori olvasásban elfogadja a Ház a katonatisztek és állami tisztviselők gyermekeinek nevelőintézetéről szóló törvényjavaslatot, ugyszintén elfogadják a madridi postaszervezés becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot is. Azután áttérnek a büntetés végrehajtásának kivételes elhalasztásáról szóló törvényjavaslat tárgyalására.

Kósó István előadó ismerteti a javaslatot. A törvényjavaslat szükségessé vált, mert a kivételes helyzet csak kivételes intézkedésekkel orvosolható. Bizonyos jogi elveket fel kell adnunk, hogy véreinket, fiainkat, kik messze távol vannak tőlünk, megmentjük és hazahozzuk. Egyedül Magyarország tartotta a nemzetközi jogi intézkedéseket magára nézve kötelezőnek és a hadifoglyokat haza küldte, abban a reményben, hogy hasonló lojális eljárást fognak követni a többi nemzetek is. Ebben azonban keservesen csalódtunk, mert mások nem tartották be a nemzetközi jog követelményeit. Különösen nem Oroszországban. A bolsevik kormány különösképpen megnehezítette hadifoglyaink hazabocsátását azzal, hogy a mi embereinket kieserélni óhajtja azokkal, akik a haza ellen legnagyobb bünt követtek ek. A szovjetkormány úgy találja, hogy ezeknek a megmentése neki bajtársi kötelessége. Ez a történelmi része annak, hogy miért van szükség a törvény meghozatalára. Az általános jogi alapja pedig az, miszerint

azok a nem kívánatos elemek, amelyek a magyar nemzeti társadalmi rend felforgatását eredményezték, ne lehessenek továbbra is itten Csonkamagyarországon, amennyiben nekünk nincsen szükségünk többé rájuk. Ezek révén hadd kaphassuk vissza sokat szenvedett hadifoglyainkat, akik érzelmükben magyarok, mert hiszen Csonkamagyarországnak magyar érzelmű férfiakra van szüksége. Arról is gondoskodás történt a törvényjavaslatban, hogy ezek a száműzöttek bosszút ne forralhassanak Magyarországot ellen, mert a büntetés nem évül el és abban az esetben, ha Magyarország területére tennék a lábukat, azonnal megindul ellenük az eljárás.

Kéri a Házat, hogy a törvényjavaslatot általánosságban fogadják el. Az bizonyos, hogy ezzel a törvényjavaslatlal jogokat adunk fel, de most semmi sem lehet drága azért, hogy az éveken át a távoli orosz pusztákon élő fiainkat újra viszontláthassuk. Fájdalom, az ember áru tárgyává lett.

Tomcsányi igazságügyminiszter bejelenti, hogy a kegyelemre méltók 1921-23-ig kegyelemben részesülnek. Két kategória volt felállítva: a jogerősen elítéltek és azok a terheltek, akik között sokkal kisebb bűnösök vannak. Az első kategóriából eddig 936 kapott kegyelmet, 1729 elutasított. A második kategóriából 5324 kapott kegyelmet és 2783 elutasított.

A Ház a törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben elfogadta. Azután az elnök napirendi indítványt tesz. A legközelebbi ülés 9-én lesz.

lelkosdéssel várjon bennünket, akik visszahozzuk őket a magyar hazához és lássa mindenki, hogy Magyarország a jogiend uralkodik s ezt elfogja ismerni mindenki, aki jó hazafi. Beakarjuk bizonyítani, hogy *fehér terror nincs*. A bevonulásra még pontos határidőnk nincs. Az antant-missziótól vett legutóbbi értesülésünk szerint a bevonulás e hó elején fog megkezdődni és augusztus 27-ig be lesz fejezve az átadás művelete. Arra a kérdésre, hogy az ujszegedi háromszög kiürítése egyidőben fog-e megtörténni Baranya és Pécs kiürítésével, az altábornagy kijelentette, hogy *Ujszeged kiürítése egyidőben fog megtörténni a többi területek kiürítésével*. Hogy az ujszegedi csapatokat ki fogja vezetni, nem tudom, azonban mint előbb mondtam, az egységes vezetés az én kezemben van.

Budapest aug. 5. A budapesti antant elnökrző bizottság tagjaiból Pécs és Baranya átvételére misszió alakult. Ez a bizottság ma Gorton angol tábornok vezetésével elhagyta a fővárost. Kíséretében volt négy összekötő tiszt és 40 katona. A misszió Pécsre utazott és három hétig tartózkodik ott, ennyi idő szükséges ahhoz, hogy a várost a szerb hatóságoktól átvegye és a magyar hatóságoknak átadják. Mivel Gorton tábornok a nyugatmagyarországi delegációnak is tagja. Nyugatmagyarország átadása szeptemberre marad, tehát akkorára a magyar csapatok már bevonultak Baranyába.

Angol hang a jóvátételről

Páris, augusztus 5. Az angol felsőházban Newton lord interpellációt terjesztett elő és azt kérdezte a kormánytól, igaz-e, hogy jóvátételi bizottságot küldtek Magyarországra? *Gyakorlatilag lehetetlen* — mondotta — *hogy jóvátétel követeltesék olyan kisállamoktól, mint például Magyarország, amely kétségbeesett erőfeszítést tesz, hogy egyedül valahogyan fenntartsa a magát. Nem emberséges dolog a jóvátételi bizottság költségeit viseltetni a szerencsétlen tönkretett országgal, de egyuttal céltalan dolog is. Reméli, hogy az angol kormány mérsékeltebb lesz a többi szövetségesnél és a bizottságok botránnyosan nagy létszámát legálább csökkenteni fogja.*

Sydenham lord rámutat arra, hogy milyen rokonérzést érdemel a szerencsétlen, megtört és feldarabolt Magyarország, amely lakosságának nagy részét elveszítette, úgy hogy az *alacsonyabb kultur-ju fajok uralma alá került*.

Peele viscount a hadügyminiszter nevében azt válaszolta, hogy a trianoni békeszerződés életbeléptetése alkalmával a szövetséges tábornokoknak azt a misszióját, amelyet 1919-ben neveztek ki, szövetségesközi bizottság fogja felváltani. A bizottság 30 olasz, 13 francia, 11 angol és 2 japán tisztből, valamint a hozzájuk tartozó legénységéből fog állani. A bizottság feladata a békeszerződés katonai rendelkezései végrehajtásának ellenőrzése, és minden költsékezést kerülni fognak.

London aug. 5. (Reuter) Peele viscount Newton gróf kérdésére adott válaszában kijelentette, hogy értesülése szerint a jóvátételi bizottság eddig még nem alakította meg magyarországi osztályát.

Cseh-jugoszláv egyezmény

Grác, aug. 5. A „Grazer Tagespost” írja, hogy prágai jelentések szerint a jugoszláv-cseh katouai egyezményt tegnap aláírták.

Felosztják Magyarországot és Ausztria hajóparkját

A csehek 50 ezer tonnát kapnak

Páris, augusztus 5. A „Times” legutóbbi száma Reuter-jelentést közöl Valter Hinnetnek, a dunai hajózás döntőbírójának ítéletéről, amely szerint tekintettel arra, hogy valamenynyí hajót használatba vettek a háboru céljaira, lefoglalásuk jogosult és Franciaország, Románia és Szerbia részére történt odaigérésük végérvényes.

Jugoszlávia és Románia szükségletét a a lefoglalt anyag kielégíti, de a cseheknek

Magyarország és Ausztria 50 ezer tonnát kell, hogy kiszolgáltassanak a döntőbíró által megállapítandó kárpótlás ellenében. Kivétel e tekintetben a szövetségesek által jóvátétel céljából igényelt hajómenynység.

Prága augusztus 5. Mint a „Narodni Listi” Pozsonyból jelenti, Hinnet amerikai döntőbíró már meghozta döntését a dunai hajókról. Csehország a Dunai Gőzhajó Társaság három hajóját kapja.

Magyar impérium a déli részeken

Baját, Baranyát és a szegedi háromszöget aug 27-ig visszadják - Nyugatmagyarország átadását szeptemberre tervezik

Szeged, aug 5. Soós Károly altábornagy, volt honvédelmi miniszter, jelenleg a kaposvári körlet parancsnoka, aki Szegedre érkezett, a Magyarország szegedi tudósítója előtt a megszállott területek kiürítéséről és a nemzeti hadsereg bevonulásáról a következőket mondotta:

Régóta megtörténtek már az előkészületek a bevonulásra. A nemzeti hadsereg bevonuló csapatainak egységes vezetésével én vagyok megbizva. Ugy Bajára, Baranyára, mint a szegedi háromszögre én fogom vezetni a nemzeti hadsereget és bizonyos tekintetben én vagyok megbizva a polgári közigazgatás berendezésével is. A polgári közigaz-

gatás élére Kiszely Gyula dr-t fogja kinevezni a magyar kormány, még pedig az összes felszabadult területekre kiterjedő hatáskörrel. A kormány erre vonatkozó rendelete a közeli napokban fog hivatalosan megjelenni. A szerbek által jelenleg megszállott területekről a kivonulás és a magyar nemzeti hadsereg bevonulása antant-bizottság felügyelete alatt fog megtörténni. Nézetem szerint a bevonulást arra is fell kell használni, hogy megmutassuk azt, hogy *államszervezetünk minden tekintetben a kulturnemzetek magaslatán áll.*

— Legfőbb óhajom az, hogy a felszabaduló területek lakosságának minden rétege igaz

A kormányzópártok megegyeztek a házelnökség kérdésében

Az elnök kiscgazdapárti, alelnök Huszár Károly lesz

Budapest, augusztus 5. A keresztény párt ma a nemzetgyűlés befejezése után az elnöki fogadóteremben értekezletet tartott, amelyen a házelnökség betöltésével foglalkoztak. A párt-értekezlet hozzájárult a párt delegációjának a tegnapi pártértekezleten elfoglalt álláspontjához, vagyis az elnöki szék betöltését átengedi a kiscgazdapártnak. Ezután egyhangulag Huszár Károlyt jelölték a Ház alelnöki állására.

Ugyancsak az ülés után ült össze a kiscgazdapárt is, hogy az elnökségről döntsön. A kiscgazdapártnak két jelöltje van: Bottlik József és Gádl Gaszton. A párt túlnyomó része Gádl Gasztont szeretné az elnöki székben látni, de Bottlik József jogos aspirációját sem

akarja sérteni. Felmerült egy közvetítő eszme is, t. i. hogy a párt válassza meg Bottlik Józsefet, s mivel Bottlik pár héten belül észre fogja venni, hogy fizikailag képtelen az elnökséggel járó teendőket ellátni, ennél fogva le fog mondani. A párt ezután megválasztja Gádl Gasztont. (Meg kell jegyezni, hogy Bottlik nagymértékben rövidlátó.)

Az értekezletről a miniszterelnök magához kérte nagyatyáji Szabó Istvánt. Valószínű, hogy a miniszterelnöknél is szóba került a házelnökség, annyival is inkább, mert a párt egy része szeretné, ha Bethlon István miniszterelnök döntése egyeznék a párt kívánásával.

Kell-e már fizetni a közüzemi pótlékokat?

Bérlők és háztulajdonosok figyelmébe

Debrecen város törvényhatósági bizottsága múlt hó 29-én tartott közgyűlésében alapította meg a közüzemi pótlékról szóló szabályrendeletet. Mivel a városi tanács illetékes ügyosztályát igen sokan keresik fel kérdésekkel, hogy mely időponttól kezdve kell a pótlékokat fizetni, sokan pedig arról is panaszkodnak, hogy a háztulajdonos már követeli a pótlék megfizetését, — a városi tanács ezen kérések és panaszokra vonatkozólag az alábbiakban hivatalosan tájékoztatja az érdekelteket:

A szabályrendelet még nem lépett életbe, tehát a háztulajdonos a pótlékok fizetését még nem is követheti a bérlőtől, mert a törvények rendelkezése szerint a helyi hatóság által megállapított szabályrendelet csak miniszteri jóváhagyás, illetve megerősítés és az azt követő közgyűlési kihirdetés után hajtható végre. A

városi tanács annak idején majd közölni fogja a közönséggel az életbelépés időpontját.

A közüzemi pótlék tényleg már 1921 évi augusztus 1-től kezdve jár a háztulajdonosnak de a kihirdetés napjáig esedékessé váló részleteket csak a kihirdetést követő 30 napon belül — akkor azonban egy összegben — kell majd megfizetni. Hogy tehát a bérlők — a szabályrendelet netalán késedelmes életbelépése esetén — ne legyenek kénytelenek egyszerűen nagyobb összegű pótlékokat fizetni, ajánlatos, hogy a háztulajdonossal megegyezzenek és a szabályrendelet szerint járó közüzemi pótlék részleteket már most megfizessék.

Vitás esetekben a városi tanács jog és pénzügyi osztálya (Városháza, em. 33. szoba) hétköznapokon délelőtt 11—12 óra között készséggel ad felvilágosítást.

A szerbek kihasználják az utolsó napokat

Óriási adókkal sanyargatják a magyarságot — A magyar kormány követeli a károk megtérítését

A nemzetgyűlés mai ülésén a jegyzőkönyv hitelesítése után a mentelmi bizottság tesz jelentést Rakovszky és Beniczky mentelmi ügyében.

Ezután következett az ingatlan vagyoni váltásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása. A javaslatot a Ház elfogadja.

Patacsy Dénes sűrűs interpellációját a külügyminiszterhez intézi a baranyai állapotok tárgyában. Felhívja a nemzetgyűlés és az antant missziók figyelmét arra, hogy a szerbek jogtalanul óriási adókat vetettek ki Baranyában. A demarkációs vonal mentén levő egyik községben szegény emberekre 1200 korona adót is vetnek ki. Az adót úgy hajtják be, hogy a jugoszláv főszozabírok fegyveres katonák kíséretében jelennek meg és ha valaki nem tudja, vagy nem akarja megfizetni az adót, a jószágát hajtják el.

— Van még ezenkívül más baj is. A szekvesztrált birtokok tulajdonosaitól milliókat harácsolnak el azon címen, hogy birtokaikat a zárlat alól mentesítik. Az ígéretet nem váltják be, de a pénzt zsebre vágják. Kérde, hogy mi-féle jóvátétellel tartozik Magyarország akkor, amikor a baranyai népet ennyire kiszorolják. Nem hiszi, hogy a szerb kormány ezekről tudna, hanem szerinte inkább egyes renegátok és emigrált tisztviselők követik el ezeket a visszaéléseket. Felhívja a külügyminiszter figyelmét ezekre a dolgokra és kéri, hogy diplomáciai uton tegyen meg mindent azíránt, hogy ezek az elszomorító és a baranyai népet sanyargató események megszűnjenek.

— Baros községre 4 millió adót vetettek ki, ami arra enged következtetni, hogy a szerbek kivonulnak. Sajnos, még ebből nem látunk semmit, de Nyugatmagyarország átadása napok kérdése Elakarják tőlünk szakítani azt a területet, amely Németország érdekeit képviselné, azt a területet pedig nem kaphatjuk vissza, amelyet a trianoni béke nekünk ad. Kéri a kormányt, hogy amíg Nyugatmagyarország a kezünkben van, ne adjuk ki addig, amíg a szer-

bek ki nem űrtik a szegedi háromszöget, Pécsét és Baranyát. Ha a kormány előbb űrtené ki Nyugatmagyarországot, úgy szemben találná magát az egész ország közvéleményével.

Részleteket olvas fel a baranyai „Magyar Ujság”-ból. Az ujság rámutat arra a veszedelemre, ami Magyarországot a kisanant részéről fenyegeti. Elakarják távolítani Horthy Miklóst Magyarország éléről, hogy ők helyezzenek Magyarországra élére valakit. Kéri a legitimistákat és más nézetű levőket, hogy — bár elismeri, hogy az ország érdekeit tartják szem előtt — mégse pártoskodjanak. Kérde, hajlandó-e a külügyminiszter a baranyai nép kiszorolását megakadályozni és a szükséges diplomáciai lépéseket megtenni. Hajlandó-e az antant missziók figyelmét felhívni és odahatni, hogy utazzanak oda Baranyának a szerbek által való kiűrtetés szorgalmazása és a nép megvédése céljából. Végül hajlandó-e odahatni, hogy a jóvátétel összegéből az összes károkat levonják.

Bánffy Miklós gróf külügyminiszter: Igen törvénytelen és szabálytalan elbánásban részesült a baranyai nép és amikor ezekről tudomást szereztem, azokat azonnal a nagykövetek tanácsa elé juttattam. Megkértem az antant képviselőit, hogy a kiűrtésről gyakoroljanak ellenőrzést, épügy, mint az a románoknál volt. Egy utasítást dolgoztam ki, amelyet a bevonuláskor mindenkinek eljuttatok, hogy az összes szenvedett károkat ezen utasítás szerint összeírják. Minden erőnkkel azon leszünk, hogy ezeket a károkat megtérítsük. A bevonulás rövidesen meg fog történni. Ami a tisztelt képviselő urnak azon kívánságát illeti, hogy Nyugatmagyarországot addig ne űrtsük ki, amíg Baranyát vissza nem kaptuk: akceptálom és magamévá teszem. Már a nagyköveti tanács előtt is kijelentettem, hogy ehhez ragaszkodom. A kiűrtetés végett a katonai megbízott hétfőn utazik Baranyába.

A választ úgy az interpelláló képviselő, mint a Ház tudomásul vette. Ülés vége háromnegyed 12-kor volt.

Néprajzi gyűjtés a Déry muzeumnak

Déry Frigyes, mint annak idején megírtuk egyelőre tízezer koronát engedélyezett a debreceni Déry muzeum mellett szervezendő és a városi muzeum kiegészítésül is szolgáló néprajzi gyűjteménytár költségeire. Mindenekelőtt az ősfoglalkozások, pásztorélet, halászat, vadászat tárgyi emlékeinek és mesterszavainak összegyűjtését jelölte meg a legfontosabb feladatul. — A gyűjtéssel, a Tisza, Szamos, Kraszna, Berettyó és Körös folyása mentén dr. Ecsedi István tanárt, a városi muzeum tevékeny örét bizta meg. Ecsedi nagy odaadással kezdte meg a fásztó munkát. A gyűjtés sikeresen indult. Többnyire gyalogszerrel járva keresi fel a füzesek és nyárjasok árnyékába telepedett halásztanyákat. Már megkezdte a különféle halászlé módoknak, a rekesztő, a kerítő, az emelő, a hajtó, a kereső és tapogató halászlé számos ősi jellegű szerelmét, főként dorogmai halászléét. Mindezek igen tanulságosan egészítik ki a városi muzeum halászlé gyűjteményét, amelyben az új szerzesek, mint a debreceni Déry muzeum leltéjei már is kiállításra kerültek Ecsedi utját most a Tisza mentén fölfelé Dob, Dombrád és a bodrogközi Czigánd irányában folytatja.

Giesswein nyilatkozik

Budapest, augusztus 5. Giesswein Sándor nemzetgyűlési képviselő, akinek nevét egyes lapok a Persián-ügygel hozták összefüggésbe, sőt egy reggeli lap megírta, hogy miután a Persián-Rejöd ügyben kompromittálva van, többé nem is jön vissza Magyarországra, ma délben Bécsből Budapestre érkezett és a következőket mondotta a „Magyarország” munkatársának: Ami a Persián-Rejöd ügyet illeti, a magam és a vezetésem alatt álló Keresztény Szocialista Gazdasági Párt nevében a leghatározottabban kijelentem, hogy sem Persián Ádám, sem Rejöd Alpár, sem az én, sem a pártom megbízásából semmiféle külföldi tárgyalásokat nem folytathattak s ha ezt megtették, azt a maguk nevében tették s ehhez nincs semmi köze. Ugyancsak kizártnak tartom, hogy nekik a liberális blokk részéről lett volna megbízásuk.

A Felvidéken megszűnik a statárium

Kassa augusztus 5. Prágai jelentés szerint a cseh igazságügyminiszter a trianoni békeszerződés életbeléptetése folytán a Felvidéken érvényben levő kivételes állapotokat megakarja szüntetni. A kormánynak az a terve, hogy a közrend biztosításáról külön törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé és e törvényben a kormány felhatalmaztatik, hogy a kivételes törvények megszüntetése után is erőlyesebb rendszabályokat léptethessen életbe az állam épsége, valamint a közrend megbontására irányuló büntettek ellen. A megyékben előforduló rendzavarások esetén ideiglenesen a megyék zsupánjai is kihirdethetik a statáriumot.

A csehek németülködése

Prága, augusztus 5. Az aussigi hírek változatlanul komoly jellegűek. A lakosság mindkét oldalán növekvő elkeseredés mutatkozik. A németek részéről attól tartanak, hogy az áldozatok temetésekor újabb összeütközések lesznek a cseh legionáriusok és a német lakosság között. A német áldozatok temetésén valamennyi német képviselő részt vesz.

Felhívás a tüzesetek bejelentésére!

Az utóbbi időben gyakran előfordult, hogy a város területén történt tüzesetek kötelező bejelentését a károsultak vagy egyáltalán elmulasztották, vagy legalább is késedelmesen teljesítették. Tekintve ezen késedelemről, illetve mulasztásból folyólag a károsultakat, illetve a bejelentésre kötelezettek érintő hátrányos következményre, nyomatékosan felhívom a város lakosságát, hogy az esetleg előforduló tüzeseteket a városi elöljáróságnál (Rendőrségi palota földszint) haladéktalanul jelentse. Rostás István, a városi előjáróság vezetője.

NAPI HIREK

Tanárválasztás

volt tegnap Debrecenben. A közeli jövőben megnyíló zsidó gimnázium felügyelő bizottsága rendes tanárul választotta Fenyvesi Andort, a kereskedelmi iskola mathézis-professzort. Erre az örömhírré hamarosan kinek is gratuláljunk? A zsidó gimnázium első tanárának-é, aki végre olyan helyre juthatott, ahol most már zavartalanul érvényesítheti fajiságát és galileista szabadkőműves elveit? A keresk. fiúiskola fenntartójának-é, aki nyolc zsidó tanárból egyet átkönyvelhetett Izrael javára? Avagy a nevezett intézet keresztyén magyar ifjúságnak-é, amely végre tán mégis megszabadul keresztyényülől zsarnokától? Ez pedig igazán nagy szó... Tény az, hogy az első zsidó gimnáziumi tanár a kereskedelmi iskola állományából kerül ki. Itt oly nagy a tartalék, hogy fokozottabb keresletnek is képes lesz eleget tenni, a zsidó gimnázium várható fejlődésében.

Vasárnapi-istentiszteletek

A ref. Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál Konrad Eoltan s. lelkész. délután 5 órakor prédikál Márton Sándor s. prédikál Kistemplomban: délelőtt 9 órakor prédikál Szele György lelkész. délelőtt 11 órakor prédikál Könyves Tóth Kálmán lelkész. délután 3 órakor Konrad Zoltán s. lelkész, Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor prédikál Gábor András s. lelkész. délután 5 órakor prédikál Kiss Andor s. lelkész Árpád téri templomban: délelőtt 10 órakor Tóth János lelkész, délután 3 órakor Márton Sándor s. lelkész. Ispótlay-templomban délelőtt 10 órakor prédikál Kiss Andor segédlelkész, délután 3 órakor Csűrű István segédlelkész.

Homokkerti imaházban délelőtt 10 órakor prédikál Dr Lencz Géza egyetemtanár.

Városi szegényházban délelőtt 10 órakor prédikál Márton Sándor s. lelkész.

Konfirmált Leányok Szövetségének legközelebbi összejövetele szeptember 4-én lesz.

A róm. kath. templomban holnap vasárnap 6, 7, 11 és fél 12 órakor csendes misék. — Fél 10 órakor nagy mise, utána szent beszéd. — Délután 3 órakor litánia, és szt. olvasó.

Folyó hó 7-én, d. e. 10 órakor az ág. evang. templomban (Miklós utca 3.) az istentiszteletet, Jónás András helyettes lelkész végzi.

Katonaisztentisztelet az ág. hitv. ev. templomban. (Miklós utca 3.) Folyó évi augusztus 7-től kezdődő minden vasárnap délelőtt 8 óra 30 perckor istentisztelet fog tartatni az ág. hitv. ev. katonaság számára. Ezeket az istentiszteleteket Jacobi R. Viktor, ág. hitv. ev. vallás- és köznevelési miniszter által a debreceni katonai körletparancsnoksághoz kinevezett kiegészítő tábori-lelkész fogja végezni.

József főherceg a Tisza-internátus ünnepélyén. József főherceg tudatta Pekár Gyulával, mint a Tisza internátusi ünnepély országos rendezőbizottságának elnökével, hogy az ünnepségek védnöki tisztét elfogadta és azon Debrecenben szeptember 17. és 18. napjain családjával együtt személyesen is meg fog jenni.

Új árverések a Kövesdy-féle városi birtokra. Tegnap délelőtt 10 órakor tartotta a városi tanács megbízásából dr Tatay Zoltán tb. tanácsnok a harmadszori árverést nagy érdeklődés mellett a 342 holdas Kövesdy-féle Kösülyszeg, Kishegyes, Álomzug birtok bérbeadására. Az árverés két alternatíva szerint volt megtartva; az egyik szerint 6 évre, itt a bérösszeg kikiáltási ára évi 165 ezer korona volt; a másik szerint a bérleti idő 12 év, mely idő alatt a bérlő tartozik a birtokon megfelelő bérlőlakást építeni, a mérnöki hivatal tervei szerint. Ezen feltételnél az évi bérösszeg kikiáltási ára 80 ezer korona. Több árverelő akadt, akik közül az első alternatíva szerint legtöbbet ígért Csengeri Ignác debreceni gazdálkodó: évi 265 ezer koronát; a másik alternatíva szerint pedig legtöbbet ígért több árverelő közt Buray József debreceni gazdálkodó: évi 155 ezer korona bérösszeget. Az árverés eredményeit a városi tanács elé terjesztik s az fogja megvizsgálni, hogy a két legtöbbet ígérő közül melyiknek az ajánlata előnyösebb a városra nézve.

Elvesztett rendőri igazolvány. Kovács László államrendőrségi tisztviselő a központi rendőrségen elvesztette tárcáját, a benne levő fegyverviselési engedéllyel, rendőri igazolványával és jelentéktelen összegű készpénzzel együtt. A megtaláló, mivel az iratokat úgy se használhatja, szolgáltatassa be a rendőrségnek. (Bejelentő hivatal) az elvesztett irattárcát.

Felsőszilézia sorsa döntés előtt

Ujabb francia csapat szállítások - Németország tiltakozik a felosztás ellen

Bécs, aug. 5. A londoni külügyi hivatal nyilatkozatot tett közbe, amely szerint Felsőszilézia legnagyobb részéről már megtörtént a végleges döntés. Már csak a középső részek kérdését kell megvizsgálni és itt kell megállapítani a lengyelek és németek közti viszonyt, a többi részéről való döntés már nem lehet vita tárgya. Az angol kormány ezt a nyilatkozatot azért tette közbe, nehogy a kancellárnak legutóbb Brémában mondott beszéde a német közvéleményben félreértésre adjon okot.

Bécs, aug. 5. Francia lapok azt írják, hogy az új francia csapatok legkorábban 14 nap múlva indulnak Felsősziléziába. Ugyanazok a francia lapok jelentik, hogy az új lengyel felkelés 3-4 nap múlva kitör. Valószínű, hogy a francia csapatok kizárólag a közbiztonság megővése céljából mennek Felsősziléziába, nem pedig a felkelés elhárítására. Ilyen körülmények között előrelátható, hogy a német lakosság vegyes érzelmekkel fogadja a francia csapatokat.

Berlin, aug. 5. Wirth birodalmi kancellár a „Schlesische Volkszeitung“-ban az utolsó pillanatban felhívást intéz az antant államférfiaihoz. Kijelenti, hogy a német nép pártkülönb-

ség nélkül ragaszkodik a Felsősziléziára vonatkozólag neki a békeszerződésben biztosított jogokhoz, de a béke érdekében jó szomszédi viszonyt kíván Lengyelországgal. Tiltakozik a felsősziléziai kérdés olyan rendezése ellen, amely sovínista szempontból soha el nem oltatható tüzvészteretene Középeurópában.

Dominikus porosz belügyminiszter és Höfer tábornok, a felsőszilézia önvédelmi csapatok volt parancsnoka hasonló felhívásokat tett közzé.

Bécs, aug. 5. Bonomi olasz miniszterelnök és Torretta külügyminiszter szombaton utaznak el Boulogneba. A Tribuneban Olivetti képviselő, az olasz gyáriparosok szövetségének főtitkára azt fejtegeti, hogy a felsősziléziai kérdést olyan értelemben kell megoldani, amely a német jogokat nem sérti. A szankciók megszüntetése olasz érdek is, mert különben megbukik a kormány.

A május havában kötött szerződés is veszedelemben forog. Ezért Olaszországnak nem kellene folytatnia a szerencsétlen közvetítő szerepet Boulogneban Franciaország és Anglia között, hanem tekintet nélkül idegen érdekekre, önállóan kell, hogy keresztülvigye a versaillesi szerződés ideiglenes alkalmazását.

Szepesi Gyurka Kecskemétre megy. A vallás és közoktatásügyi miniszter leiratban arról értesítette a városi tanácsot, hogy Szepesi Gyurka kanászfestő részére két hónapra 1000-1000 korona államsegélyt utalt, mely összegben Szepesinek a kecskeméti művésztelepre kell mennie.

Lócsy-ünnepet rendeznek holnap Balatonfüreden a Balatoni Társaság, a kormány, a tudományos egyesületek és a Balatoni Szövetség részvételével. Az emlékbeszédet dr Cholnoky Jenő tartja.

A fajok harca. Newyorkban megnyitották a szerezsenek kongresszusát. Az ülésen Galvey, aki az afrikai elnök nevét viseli, elnökölt. Megnyitó beszédében 400 millió néger nevében Afrikát az afrikaiak számára követelte és bejelentette, hogy a legközelebbi háború a fajok háborúja lesz, amelyben a japánok, a kínaiak és afrikaiak a fehér fajt eltiporják.

Az elesavargott kutya. Tegnap reggel a Kossuth-utca 3. sz. alatt levő borbély üzletbe betévedt egy 6-7 hónapos fekete fajkutyá, igazolt tulajdonosa a kutyát átv. h. t. a rendőrségen.

Mig a titkár nyaralni jár. A Csokonai színház népszerű titkára Saji Józsa, a színházi szünet alatt feleségével nyaralni volt. Elutazáskor bezárták lakásukat. A szünidő alatt jól töltötték azt a jól megérdemelt rövid szabadságot és a nyaralás szép emlékeivel tegnapelőtt este haza érkeztek. Elgondolható, hogy mennyire meglepte őket, amikor tegnap észrevették, hogy távollétük alatt ismeretlen tettesek feltörték kamarájukat és onnan nagyobb mennyiségű tüzfajukat elhordták. Sajtiék a tolvajokat feljelentették a rendőrségen, de azoknak már üthetik a nyomukat.

A világhírű tenoristának, a nemrég elhunyt Carusonak hátrahagyott vagyonát 30 millió lírara becsülik. Nagy gyászünnepséggel temetik el szülővárosában: Nápolyban.

Postások táncestélye. A m. kir. posta-és táviradaaltisztek folyó hó 6-án, szombaton este az Arany Bika disztermében segélyegyletük javára a dalegylet és zenekar közreműködésével reggelig tartó táncmulatságot rendeznek a következő műsorral: Nyitány. Nemzeti hiszekegy. Szabadostól. 1. Megjött a gyors. 2. Üzenet-válasz. Czauth Adolf. 3. Nemzeti zászló, Hubertól. Dalárda. 4. Az éjszakában. Rakottay Irénke. 5. Telefondal. Nagy József. 6. Posta az erdőben. Múdal. Dalárda. 7. Bibá-bó. Rakottay Irénke-Nagy József, Karpáti Jenő-Trencsényi Gyula. 8. Nyisd ki anyám a virágos ablakod, Gaáltól. Dalárda. Beléptidj: személyjegy 40 korona, páholy 170 korona. Az estély kezdete pontosan 7 órakor. Jegyek válthatók az utalvány-, csomag- és levélkézbesítő altiszteknél.

A debreceni országos vásár. A vásárfelügyelőségtől nyert értesülésünk szerint a Nagy Boldog Asszony napi országos vásárok a következő napokon lesznek megtartva: aug. 11-12. juhvásár; aug. 13-14. sertésvásár; aug. 14-15. lóvásár és aug. 15-én baromvásár. Kirakodó vásár aug. 14-15 és 16-án.

A Petőfi dalkör mai hangversenye. Mit álmodik Petőfi a segesvári csatamezőn? Erre a kérdésre felel ma este mintegy mindnyájunk lelkének visszhangjaképpen dr Balla Gerőné V. ss Jolán urnő abban a klasszikusan tömör és megragadó prológusban, amellyel a Petőfi dalkör ma esti hangversenyét bevezeti az Angol Királynő nagytermében. Petőfi álmainak tündökletes világába ragadja vissza lelkünket az a felségesen zengő muzsika is, amely csak a Dr Szilágyi Inre kivételes, nagy zenei talentumának a tulajdona. Régi magyar dalok mesteri előadásában fog gyönyörködni a közönség. Nagy Viola a Petőfi gondolatait visszatükröző, magyar ábrándjával szerepel. Végül Zámory Sándor főiskolai szénior szavalja el a „Karthagói harangok“ c. költeményt. Ez a hangverseny a nagy magyar éjszakában tüzeket rak a honszerzelem oltárán és azt a dacos, erős magyar akaratot ébreszti bennünk, hogy ne engedjük a szomorúságot urrá lenni felettünk, mert lesz még a magyarnak, lesz fellámadása!

Súlyos válságba jutott Csehország, melyből világosan kitűnik, hogy ilyen nemzeti-ségi viszonyok mellett az egész mesterséges alakulat soká fenn nem tartható. A németek hangulata rendkívül elkeseredett, a tótok kiábrándultak, a magyarok pedig egy percre sem nyugodtak bele, hogy idegen jármot tettek a nyakukba. Az aussigi véres eseményeknek mélyre ható okai vannak és a következményei beláthatatlanok.

Kémkednek a csehek. Bécsből jelentik: A Rejód-Persian-ügy szála a budapesti cseh misszióhoz vezetnek. A cseh misszó kém-szervezetét állított fel és minden ténykedése ebben merült fel. A szervezet létesítésével Szendrő Ottó volt megbízva. Résztvettek a szervezésben Leihana, a követség politikai osztályának vezetője, helyettese Seis Mandel volt főtorzsorvos és Szalatnay Benő, végül Krupka Milos. Ezek terjesztették azokat a tendenciózus híreket, amelyek a magyarországi fehér terrort hitették el a külfölddel.

Életuni szakácsnő. Tegnap délután Vas Mariska 22 éves szakácsnő Arany János-utca 54. szám alatt levő szolgálati helyén marólugot, gyufa- és lysoformoldatot ivott. A mentők súlyos belső sérüléseivel beszállították a kórházba. Tették oka életuntság. Vas Mariskának állítólag a napokban valami kalamitása volt a törvényszéken, ami miatt a méregpohárhoz fordult.

A csehországi takarmányinség arra indította a prágai szenátust, hogy elhatározta, miszerint felszólítást intéz a kormányhoz, tiltsa meg a széna, szalma és takarmány kivitelét és foglaljon le mindenfajta melaszt és minden olyan ipari hulladékot, melyet takarmányozás céljára fel lehet használni.

— **Leesett a vagonról.** Tegnap délelőtt a nagyállomáson, a mellékvágányra kitolt vagonlakások egyikéből kibukott **Jakob Eszter** menekült vagonlakó és lábát törte. A szerencsétlenül járt leányt a mentők bevitték a kórházba.

A cionistákhoz Luzatti volt olasz propaganda miniszter, aki maga is zsidó, felhívást intézett, amelyben kijelenti, hogy **Palesztinát** csak akkor tarthatják meg, ha más népekkel szemben a legmesszebbmenő türelmet és barátságot tanúsítják és ha földműveléssel foglalkoznak.

— **Megrugta a ló.** **Agárdi Sándor**, Legányi-utca 2. szám alatti gazdálkodó, tegnap a hordásnál fuvarozott lovával, szekerével. Rakodás közben lóva térdén rugta úgy, hogy a lába eltört. **Agárdit** a mentők beszállították a kórházba.

— **Besurranó tolvajok.** Özv. **Kapitány Józsefné** debreceni lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy lakása nyitott ablakán ismeretlen tettesek beugrottak s onnan nagyobb mennyiségű fehérműt loptak el. A rendőrség nyomozza a besurranó tolvajokat.

Az idegenek beözönlése már a franciáknak is alkalmatlan. A kormány javaslatot nyújtott be a kamarához az idegenek ott tartózkodásának a szabályozására. Az átutazóknak személyazonosságát kell igazolni, míg azok, akik le akarnak telepedni, azt is igazolni tartoznak, hogy nem kerültek-é összeütközésbe azon ország törvényeivel, ahonnan érkeztek. — Szabadkán tíz jugoszláv koronát rónak ki napi adó gyanánt az idegenekre.

— **A mezőtúri EME ünnepség elhalasztása.** Az EME debreceni csoportja értesíti tagjait, hogy a mezőtúri ünnepség f. hó 7-ről elmarad a miniszterelnök, gróf Bethlen István másodlagos elfoglaltsága miatt. Mivel a miniszterelnök ur személyesen akar résztvenni az ünnepségen, a központi vezetőség alkalmazkodni fog a miniszterelnök ur időbeosztásához. A debreceni csoport különben **legközelebbi közgyűlést f. hó 27-én tartja.**

Másfél millió Csonkamagyarországon a hajléktalan, házhelyre igényjogosultak száma. Eddig mintegy 5000 házhely került kiosztásra.

— **A nagylelkű magyar.** A magyar sziv nagyszerűségéről tanuskodik az alábbi hírünk: **Komlódy József** vésztői gazdálkodó legutóbb 50 holdat adományozott, rokkantak, özvegyek és nagy családú szegénysorsú földművesek részére házhelyekül, azzal a kikötéssel, hogy öt családnak maga kívánja szétosztani a házhelyeket, míg a többinek kiosztását a vésztői előjárásra bizza. Az öt család részére **Komlódy**, a nemeslelkű emberbarát, már ki is osztotta a házhelyeket. Hát a debreceni tehetsős magyarok szíve mikor mozdul már meg?!

Elynomta a katonai lázadást a portugál kormány, mely most már teljesen ura a helyzetnek.

— **Dr Hahn Aladár** csecsemő és gyermekorvos rendeléseit megkezdette. Püspöki palota. Telefon 461.

— **Ki a szalámi?** Az államrendőrség egyik őrszeme az utcán egy rud szalámit talált. A derék rendőr a talált szalámit beszállította a rendőrségen. Igazolt tulajdonosa a most különösen becses talált tárgyat átveheti a rendőrségen. (Kossuth-utca 20. l. 63. szobában.)

SZÍNHÁZ.

Színházak és mozgószínházak közleményei:
Szürkeruhás leány, detektívdráma 5 felvonásban van ma műsoron a Vígyszínház-mozgóban. A legérdekesebb filmjudozságok egyike ez a leleményesen rendezett kép, amelyben a főszerepeket: **Hollay Kamilla** és **Lukács Pál** játsszák. Az előadások 7 és 9 órakor kezdődnek.

SPORT.

Katonai körletverseny. A debreceni körletparancsnokság nagyszabású versenyprogramot dolgozott ki. A verseny több részből áll s 3 főle időközben kerül lebonyolításra. Augusztus 12-22-ig fog az első része ezen versenynek leperegni. Aug. 19-én az atletikai versenyek előfutamai s aug. 21-én a döntők. Aug. 20-án délután a Margit-fürdőben uszóverseny lesz. Aug. 22-én céllövő versenyt tartják meg. A versenyre még bővebben visszatérünk.

Uszó kongresszus. Tatabányán folyó hó 14-15-én tartják meg az összes Magyar Uszó Egyesületek s melyek uszó alosztályal rendelkeznek a II. országos uszókongresszust. Sajnos, a debreceni viszonyok nem engedték meg, hogy a kongresszus keretében megtartott uszó versenyre uszókat benevezzenek, pedig igen sok csak a vidékieknek fenntartott bajnokság kerül ez alkalommal előtérre. Az uszósport Debrecenben részben megfelelő hely, részben az egyesületek nemtörődomsége folytán teljesen elhanyagolódott, pedig ez a fontos sportág megérdemelné, hogy jobban felkarolják.

Küzdelem a „Hősök serlegéért“. Tegnap számban megemlékezünk arról a nemes cérről, melyet a két csapat tűzött maga elé a hős tagjainak emlékére. Mindkét csapat nagy ambícióval készült a szép 30 cm magas serleg elnyerésére, miért is a következő csapatfelállításban fognak szerepelni:

Petruz					
Fried II.	Baik				
Deutsch	Sipos	Kereszturi			
Buttkay	Röttmann	Ókrös	Mertin	Szántó	
Darvas	Kaiser	Kun	Tárkányi	Barta	
	Simon	Gerő	Urbanovits		
	Rott		Maister		
		Szabó			

Birkózás. Szokatlanul nagy érdeklődés előzi meg a vasárnapi bajnoki birkózó versenyt. A verseny pontosan délután 5 órakor kezdődik. Valószínű, hogy éjjel 11 óráig befejezést fog nyerni. Minden egyes súlycso-

portban óriási küzdelem várható, különösen a pehely- és könnyűsúlyban lehetetlen előre a győztest megjósolni. A közép A) súlyban Erdel, Suhajda, Klein, Ganz, Varga és Kriszt között elkeseredett küzdelem várható. A bajnokságot a szilvósabb és nagyobb tréninggel rendelkező fogja elnyerni. A közép B) és a nehéz súly lesz a verseny kimágasló eseménye. Kovács Zsigmond s a két Tiba testvér, Kaufmann, Szabó, Higye, Takács, Valkovits találkozója, valamint a nehéz súlyban Keres, dr Németh, Kárai Hildelme elsőrangú sport élvezetét ígér. Jegyek **Bagossy Sándor DMTE**, **Zih Béla DMTK György Lajos DTE** és **Czaban Nándor DKASE** előadó uraknál elője yezhetők.

DTE pályahitelesítése. A Debreceni Torna Egyesület ujonnan átépített pályáját hitelesíteni kérte. Az intézőbizottság ennek elvégzésére **Torma Kálmán** és **Machó Ferencet** küldte ki. A hitelesítés szombat délután 6 órakor lesz.

A tőzsde

Zürichi zárótőzsde aug. 4. (MTI.) Berlin 735, Holland 186 10, Newyork 608, London 2179, Páris 4640, Milánó 2560, Brüssel 4475, Koppenhága 93, Prága 755, Budapest 150, Zágráb 330, Bukarest 760, Varsó 30, Bécs 0'67, Osztrák lebeléyeg 64.

Budapesti zárlat aug. 4. (MTI.) Magyar hitel 1590, Osztrák hitel 620, Angol-Magyar bank 7.15, Leszámit bank 696, Magyar-Olasz bank 304, Jelz hitelbank 250, Keresk. bank 6625, Pesti hazai első 20100, Borsod miskolci 35.50

Valuták. Napoleon 1250-70, Angol font 1410-1465, Dollár 395-405, Francia frank 3030-070, Márka 482-492, Lira 1680-1700, Osztrák kor. 39-40, Rubel 55'50-56, Lei 500-510, Sokol 497-07, Svájci frank 6200-75, Korona dinár 865-880, Frank dinár 890-900, Lengyel marka 18-19.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legoslegdrágábban vesz **Simon György** DEBRECZEN, Kossuth-u. 11.

Apró hirdetések.

Mérlegképes könyvelő azonnali belépésre alkalmazást nyer **Körner Béla** Örököséinél Hajduszoboszlón.

Bélyegzőgyár és vésőtintézet PAULÓ I. Bathányi-utca 22. Telefon 1365.

Salakot ingyen ad s olcsón házhoz szállít a gázgyár.

Molykár ellen szörme és tollruhák megőrzését a legnagyobb biztonságban beraktároz **KOVÁRY és ALTMANN** Piac-utca 42.

Debrecze i Gazdák Bankja Részvénytársaság Kossuth-utca 17. Kölcsönöket folyósít házakra, — földekre és értékpapírokra Betéteket elfogad, a betétek után kamatot ad. Értékpapírokat és idegen pénzeket vásárol és elad. Elfogad értékeket megőrzés céljából és bérbe ad (safé deposit) páncéltrekeszeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. Feleknek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésére áll.

Forgács István műdörpás Bádógos-u.

Eladó Mester utca végéu sorompó mellett egy kis ház földdel együtt, házba azonnal be lehet költözni. Jóságok tartására nagyon alkalmas. Értekezhetni: **Gazdák Bankja** Kossuth-utca 17.

FÉMÖNTŐDE! Bronz, réz, alumínium **Pauló** stb. öntőmű vállalkozó Debrecen Zápolya-utca 13. Telef. 430.

METEOR MOZGÓBAN

Bocskay-tér.
Holnap aug. 7-én, vasárnap Szent Mihály
Regényes történet 6 felvonásban.
Petrovich a főszerepben.
Előadások kezdődnek u. 3, 5, 7 és 9 órakor
Pénztárnyitás d. e. 10 órakor
Helyárak: P. 16, F. 14, I. 12, II. 8, III. 6 korona.

Eladó ingatlanok:

Maróthy-utcán 6 szobás családi ház be-költözéssel,
Faragó-utcán 5 szobás családi ház azonnal átadó,
Bauer telepen 2 szobás esinos kis ház 300 négyszögöl kerttel,
Sestakertben Andrásy-uton 856 négyszögöl szőlő gyümölcsösrel rögtön átadó,
Sestakertben Andrásy-uton 900 négyszögöl szőlő gyümölcsösrel azonnal átadó,
Debrecenhez közel 150 holdas birtok fekete föld eladó,
Dezso László irodája, Maróthy-utca 19.

Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó-Vállalat Részvénytárs.
Debreczen, folyó évi augusztus 15 ére

IRODISTANÓT KERES.

Előnyben részesül, ki már hasonló vállalatnál alkalmazásban volt s gyorsírásban jártas. Írásbeli ajánlkozások fizetési igények megjelölésével a vállalat irodájában adandók le Piacz-u. 59.

Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó-vállalat Részvénytársaság könyvnyomdája.
TELEFON 3-48. Debreczen Piacz-u. 59. TELEFON 3-48.

KÉSZIT:

minden a sokszorosító szakba vágó munkát u. m.: rovatos iveket, folyóiratokat, kereskedelmi és más egyéb nyomtatványokat. Esküvői és eljegyzési értesítéseket, névjegyeket, gyászlapokat.

:: Költségvetéssel készséggel szolgál. ::